

Kolmandat põlve võimleja: „Mul on elu jooksul vahele jäänud ainult üks pidu – see oli siis, kui mul sündis poeg.“

Katrin Helend-Aaviku
katrin.helend-aaviku@ohtuleht.ee

„Võimlemisega on tegelenud nii minu vanaema kui ka ema. Mina ise võimlen ja võimlevad ka minu kaks tütar. Lapselapsi mul veel pole, aga oleme rääkinud, et kõik väiksed, kes kunagi meie perre tulevad, hakkavad ka algul koos minuga võimlema ja lähevad pärast tantsuringi,“ räägib Hedda Pihlamägi, kelle peres on võimlemine au sees juba neljandat põlve. Ka poeg valis ilmale tulekuks võimlejatedünastia jaoks ainukese parima võimaliku aja – tantsupeo. Samal ajal kui Hedda poeg haiglas ilmavalgust nägi, tantsis tema võimlemistrupp Kalevi staadionil.

Homme tantsivad spordiseltsi Kalev 120. aastapäeva võimlemispeol teiste seas ka Tallinna Saksa Gümnaasiumi õpetaja Hedda Pihlamägi koos oma vanema tütrega. Noorem tütar kohal võimlemistreenerina. Peres on võimlemissädet antud põlvest põlve edasi nagu hinnalist teatepulka. Hedda ise on tegelenud võimlemisega kogu elu. Sama ala on paelunud ka tema tütreid.

Võimlemine on veres

Hedda vanaema Lilly noorusaastad jäid aega, mil tütarlaste tantsimisele, võimlemisele ja näitlemisele vaadati üsna krimpsus näoga. Ometi oli Lilly kõigis neis alades tegev ja oli tegus Türi linna spordiseltsi elus.

„Vanasti ju arvati selliste tüdrukute kohta, et nad on väga edevad ja kerglased,“ märgib Hedda. „Vanaema vanem õde oli väga tõsine töötegija ja rahakoguja, aga vanaema tahtis liikuda.“ Lilly abiellus tolle aja kohta üsna hilja – alles pärast 25. eluaastat ja see tähendas ka „kerglase elu“ lõppu – võimlemine tuli alatiseks ära unustada ja keskenduda pereelule.

„Muidu oleks ta kindlasti võimlemisega edasi tegelenud, ühtegi terviseprobleemi tal ei olnud, mis oleks takistuseks saanud. Tal olid väga helged mälestused sellest ajast ja minu esinemisi lapsena käis ta alati vaatamas.“

Hedda ema Sirje, kel praegu aastaid 74, tegeles kogu nooruspõlve sportvõimlemisega, mida tol ajal nimetati riistvõimlemiseks.

„Ema osales võimlemispidudel Kalevi ehk omaaegsel Komsomoli staadionil. Aga tervise pärast ei saanud ta enam võimlemisega jätkata,“ jutustab Hedda ja lisab, et võimlemine on emale siiani südamelähedane ning oma tütre ja tütre tütarde esinemistele käib ta siiani kaasa elamas.

Hedda ise on on lapsest saati võtnud osa erinevatest võimlemis- ja tantsupidudest.

„Alustasin tantsimiseega lasteaias. Minu esimene tantsupidi oli aastal 1977. Olin saanud 7-aastaseks ja see oli mu elus esimene kord, kus ma olin tantsupeol rahvatantsuga. Kui läksin esimesse klassi, pani ema mind koolis võimlemisringi. Juhendajaks oli vanaaegne pedagoog, eestiaegne proua. Sealtsaigi alguse minu võimlemistee. Käisin ka oma noorema õega balletiringis, sest mulle ballett väga

meeldis, aga rahalistel põhjustel ei saanud ma edasi käia. Siis jäigi alles ainult kooli võimlemisring, millega me igal pool esinesime.“

Kui Hedda kooli vahetas, tegeles ta võimlemisega edasi võimlemistuudios ja tantsis vahepeal ka estraaditantsu. Praegu kuulub ta Tallinna Saksa Gümnaasiumi võimlemisrühma. Selles koolis on ta nüüdseks töötanud juba 30 aastat. Võimlemisrühma juhendab Mare Paist, kelle kohta Heddal jätkub ainult kiidusõnu.

„Ta oli lapsena väga aktiivne võimleja ja kui ta tuli õpetajaks, alustas ta kohe ka koolis oma võimlemisrühmaga. Selleaastasel Kalevi juubeliteemal on ta lausa kolme rühmaga!“

Poja sünd – uskumatu ajastus!

Heddal on elu jooksul käimata jäänud ainult ühel suuremal tantsupeol. Kui tema poeg poleks otsustanud ilmale tulla täpselt samal päeval 2004. aasta XVII tantsupeoga „Las jääda ükski mets“, oleks Hedda ilmselt tantsinud oma rühmakaaslastega Kalevi staadionil võimlemiskava „Mets põleb“.

„Mul oli kava ilusti selgeks õpitud, läbisime ülevaatused, kui minul oli juba üsna silmaga nähtav kõht ees,“ muheleb Hedda.

2. juuli õhtupoolikul, samal ajal kui tema võimlemisrühm tantsis väikseid lehekesi kujutavate roheliste kinnastega pärast põlengut mullast tärkavat metsa, pandi haiglas Hedda kätele uus elu – tema kolmas laps Hannes.

„Kell 18 algas tantsupidu ja poeg sündis kaks minutit enne poolt seitset. Saatsin veel sõnumi enda rühmakaaslastele, et kohe hakkas sünnitama. Nemad kirjutasid vastu, et seisame põõsa taga ja kohe lähme platsile. Kui ma siis natuke aega hiljem kirjutasin, et poeg on käes ja kõik on korras, kirjutasid nemad vastu, et tulid just platsilt ära ja neil on ka kõik hästi ja korras,“ meenutab Hedda naerdes.

Pärast poja sünni on tema peres aga igal aastal, kui on mõni tantsupidu, vaja nuputada, kuidas selle kõrvale ka poja sünnipäeva tähistamine ära mahutada. Peole ju ometi minemata jätta ei saa!

„Kui ta oli veel väike, oli väga raske päevakava kokku panna. Oleme teinud ka nii, et kui proov hakkab läbi saama, olen mina juba staadionilt ära kihutanud, et võtta külmapapist tort välja ja sättida kõik külaliste tulekuks valmis. Kui mul oli vahepeal kaks tundi paus, jõudsime sünnipäeva kiirelt ära tähistada,“ jutustab Hedda ja märgib, et ühtegi tantsupidupidu pole ta sünnipäeva pidamise pärast ära jätnud.

„Sel aastal saab Hannes 17-aastaseks ja mul on praegu hommikust õhtuni proovid. Aga nüüdseks on ta juba aru saanud, et õigel päeval tema sünnipäeva ikkagi pidada ei saa. Saame talle ainult laulda hommikul.“

Nii kaks tüdruku kui ka poeg on Heddaga tantsuproovides kaasas olnud juba imikust peale. „Kui poeg oli väike, siis ükskord vesiaeroobika trenni ajal mängis ta basseini ääres. Võimlemispidudel hakkas ta algul käruga kaasas käima. Tantsukaaslased siiani naeravad, et kui oli spordiselti Kalevi 105. sünnipäeva tähistamine, oli mul roovides kogu aeg kaasas pissipott, sest poeg ei olnud nõus välikempsus käima.“

Noorem tütar – harrastusvõimlemisest tippporti

Tütred Hannali ja Hela esinesid esimest korda 20 aastat tagasi Kalevi 100. aastapäevale pühendatud võimlemispeol. Vanem tütar oli siis 6-aastane ja noorem neljane.

„Seal oli ema ja lapse kava. Mina tantsisin Hannaliga ja Hela ühe minu kolleegiga. Mäletan, et kava autor, kunagine tippvõimleja Liia Palmse oli nii range, et proovist ei saanud enne koju, kui kõik selle päeva eesmärgiks võetud asjad olid selged. Tänapäeval enam sellist rangust ei lubata. Aga lapsed olid tookord väga tublid.“

Hedda meenutab aastatetaguste pidude rangest korrast rääkides, et tantsijat tookord enam platsile ei lubatudki, kui olid näiteks tualetti minnes või liiklusummikusse jäädes proovi hiljaks jäänud. Kohe võeti ootepingilt teine tantsija asemele.

„Mul on sellest ajas mitu halba mälestust. 30 aasta jooksul, mis ma olen võimlemisega tegelenud, olen näinud igasuguseid juhendajaid ja treenereid. Ma ei usu, et on enam midagi, mis mind üllataks. Praegu on aga proovid ainult üks suur rõõm! See võib tunduda kõrvaltvaatajatel imelik, et me tahame olla terved päevad proovides. Need on ju pikad, kestavad koos vaheajadega kümme tundi. Aga meile meeldib! Esinemine on ju ainult korraks, aga proove saab ikka pikalt nautida!“

Vanem tütar Hela tantsib emaga samas võimlemisrühmas ja on olnud varem ka korvpalliplatsil tantsutüdruk ja tegelnud sõutantsuga. Noorem tütar Hannali on treener võimlemisklubis Piruett ja varem saavutanud sama klubi ridades võimlemisklubide maailmameistrivõistlustel kuldmedali.

„Tippspordis aga saab tervis kannatada. Hannali puusad hakkasid väga valutama ja viimast korda juunioride meistrivõistlustel sai ta esineda ainult valuvaigistite toel. Tahtejõud oli tal suur, aga tervis vedas alt,“ ütleb ema Hedda. Nüüd saab tütar aga treenerina oma oskusi ja kogemusi edasi anda.

Aastate jooksul on esinemistel ette tulnud nii väikseid äpardusi kui ka lõbusaid seiku. Kord hakkas laulja lauluga varem pihta ja iga võimlejaterühm pidi kärmelt ise otsustama, milliste liigutustega edasi minna. Ükskord jällegi juhtus Heddaga iga esineja õudusunenägu – keset tantsu tekkis järsku must auk ja läks täiesti meelest ära, mida teha või kuhupoole liikuda. Aga rühmas tantsimise pluss on see, et alati saab tantsukaaslastele pilku heites unustatu meelde tuletada.

„Mulle kõige südamelähedasem tantsupidu on olnud „Meri“, mis oli aastal 2009 ja kust sai kuulsaks Jaan Tätte laul „Tuulevaiksel ööl“. Meie, võimlejad, olime mereelukad-millimallikad, seljas sinised kleidid, käte ümber erkroosad ja lillad puhvkraed. Enne meid olid platsil tehnikaülikooli mehed, kes ehtasid keset Kalevi staadionit purjed ja tõmbasid purje masti. Siis tulime meie, uputasime laeva ära ja puri kukkus alla. Kogu peo süžee oli niivõrd tore! Seda pidu koos atmosfääri ja looga ei ületa miski.“

Kõik enda ja tütarde esinemiskostüümid, mis on pikkade aastate jooksul kogunenud, on Heddal kenasti alles hoitud. Nende jaoks on koguni eraldi garderoob ja suur kast. Kes teab, millal neid jälle vaja võib minna! Ja eks kunagi on ju ka viies põlv võimlejaid peale tulemas.

„Lapselapsi mul veel pole, aga oleme rääkinud, et kõik väiksed, kes tulevad, hakkavad algul minuga võimlema ja siis lähevad ka tantsuringi. Liikumine on nii tähtis!“

Hedda on mõelnud küll, et vanus juba sealmaal, et võiks ehk juba võimlemise sinnapaika jätta, aga siiani pole see õnnestunud.

„Kaks aastat tagasi juubelitantsupeol ütlesin tütardele, et enam ma kaasa ei tee, sest olin lõpuks nii väsinud. Aga kui meie juhendaja Mare Paist ütles aasta tagasi, et tulemas Kalevi 120. aastapäev, hüüatasin kohe, et muidugi lähme, teeme ära!“